

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 24 вересня 2008 р. N 866

Київ

Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини

Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 6 січня 2010 року N 20, від 3 листопада 2010 року N 1017, від 20 квітня 2011 року N 423, від 31 серпня 2011 року N 913, від 5 жовтня 2011 року N 1024, від 17 травня 2012 року N 377, від 23 травня 2012 року N 415, від 19 вересня 2012 року N 868, від 3 квітня 2013 року N 224, від 22 жовтня 2014 року N 624, від 5 серпня 2015 року N 551, від 13 липня 2016 року N 437, від 16 листопада 2016 року N 832

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини;

Типове положення про комісію з питань захисту прав дитини.

2. Визнати такою, що втратила чинність, [постанову Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. N 1228 "Питання організації виконання законодавства щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування"](#) (Офіційний вісник України, 2007 р., N 79, ст. 2946).

3. Районним, районним у м. Києві та Севастополі державним адміністраціям утворити у двомісячний строк комісії з питань захисту прав дитини та затвердити положення про них.

Рекомендувати виконавчим органам міських, районних у містах рад утворити комісії з питань захисту прав дитини.

4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади привести у двомісячний строк власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 24 вересня 2008 р. N 866

ПОРЯДОК
провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом
прав дитини

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає механізм провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини.
2. Терміни, що використовуються у цьому Порядку, застосовуються у значеннях, наведених у [Законах України "Про охорону дитинства"](#), ["Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування"](#), ["Про соціальні послуги"](#) і ["Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю"](#).

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

3. Органами опіки та піклування є районні, районні у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчі органи міських, районних у містах, сільських, селищних рад (далі - органи опіки та піклування), які відповідно до законодавства провадять діяльність з надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлення опіки та піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, із захисту особистих, майнових та житлових прав дітей.

Безпосереднє ведення справ та координація діяльності стосовно захисту прав дітей, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, покладаються на служби у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад (далі - служби у справах дітей).

(абзац другий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Соціальний захист дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах

3¹. З метою створення належних умов для забезпечення реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї, підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та захисту прав дітей у таких сім'ях служби у справах дітей взаємодіють із суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю (далі - суб'єкти соціальної роботи).

Суб'єкти соціальної роботи надсилають до служб у справах дітей повідомлення за формою, встановленою Мінсоцполітики, про:

сім'ї з дітьми, в яких батьки у зв'язку з тривалою хворобою не можуть виконувати належним чином свої батьківські обов'язки;

сім'ї, де триває процес розлучення батьків та вирішується спір між матір'ю та батьком щодо місця проживання дітей, участі в їх вихованні;

сім'ї з дітьми, де батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків;

сім'ї, діти з яких перебувають в інтернатних закладах (крім спеціальних та спеціалізованих) або де є ризик влаштування дітей до таких інтернатних закладів за заявою батьків у зв'язку з неспроможністю задовольнити потреби дітей;

сім'ї, в яких було скоєне фізичне, психологічне, сексуальне, економічне насильство над дітьми, жорстоке поводження з ними або існує реальна загроза його вчинення;

сім'ї, в яких діти систематично самовільно залишають місце постійного проживання;

сім'ї, діти шкільного віку з яких не зараховані для навчання до загальноосвітніх навчальних закладів або систематично без поважних причин пропускають навчальні заняття.

3². Розгляд повідомлень про сім'ї, в яких було скоєне фізичне, психологічне, сексуальне, економічне насильство над дітьми, жорстоке поводження з ними або існує реальна загроза його вчинення, здійснюється у встановленому Мінсоцполітики, МВС, МОН та МОЗ порядку. Під час розгляду таких повідомлень проводиться оцінка рівня безпеки дитини згідно з додатком 10.

У разі отримання від суб'єктів соціальної роботи повідомлення про одну із сімей, визначених у пункті 3¹ цього Порядку, крім сімей, в яких було скоєне фізичне, психологічне, сексуальне, економічне насильство над дітьми, жорстоке поводження з ними або існує реальна загроза його вчинення, служба у справах дітей протягом трьох робочих днів залучає центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та у разі необхідності - інших суб'єктів соціальної роботи для проведення перевірки зазначеної у повідомленні інформації та забезпечення у разі потреби соціальної підтримки сім'ї, захисту прав дітей у такій сім'ї.

Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та у разі залучення інші суб'єкти соціальної роботи протягом семи робочих днів повідомляють службу у справах дітей про проведenu роботу за формою, встановленою Мінсоцполітики.

У разі підтвердження інформації про складні життєві обставини сім'ї, в якій виховується дитина (діти), центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді готує і подає на розгляд комісії з питань захисту прав дитини матеріали про стан сім'ї, перелік яких затверджується Мінсоцполітики, а також надає сім'ї соціальні послуги відповідно до потреб.

На підставі інформації, отриманої від центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та інших суб'єктів соціальної роботи, служба у справах дітей забезпечує взяття дитини (дітей) з такої сім'ї на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у встановленому Мінсоцполітики порядку.

3³. Для організації соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, надання їй та її батькам (або особам, які їх замінюють) комплексу соціальних послуг на підставі матеріалів, підготовлених центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та іншими суб'єктами соціальної роботи, служба у справах дітей у разі необхідності направляє дитину до закладу соціального захисту дітей.

(Порядок доповнено розділом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Виявлення дітей, які залишились без батьківського піклування

4. Особи, яким стало відомо про факт залишення дитини без батьківського піклування, зобов'язані негайно повідомити про це службу у справах дітей за місцем виявлення дитини.

Служба у справах дітей або виконавчий орган сільської, селищної ради, до яких надійшло повідомлення про дитину, яка залишилась без батьківського піклування, повинні з'ясувати місце знаходження дитини, її вік, відомості про батьків або осіб, які їх замінюють, обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування, прізвище, ім'я, по батькові та адресу особи, від якої надійшло повідомлення, та отримати іншу інформацію, що має істотне значення.

Служба у справах дітей у разі потреби подає відповідному центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді відомості про дитину, її батьків або осіб, які їх замінюють, та інформацію про обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування, для надання необхідних соціальних послуг.

(пункт 4 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, абзац третій пункту 4 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

4¹. Виявлення розлучених із сім'єю дітей, які є іноземцями або особами без громадянства та виявили бажання особисто чи через інших осіб набути статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту (далі - діти, розлучені із сім'єю), відповідно до [Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#), а також взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування проводиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(Порядок доповнено пунктом 4¹ згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

5. Сільський, селищний голова або інша уповноважена особа виконавчого органу сільської, селищної ради протягом доби після надходження інформації про дитину, яка залишилась без батьківського піклування, передає її службі у справах дітей.

6. Усі повідомлення про дітей, залишених без батьківського піклування, служба у справах дітей реєструє в журналі обліку повідомлень про дітей, які залишились без батьківського піклування, що ведеться за формою згідно з додатком 1.

Служба у справах дітей, а у разі, коли дитина виявлена на території села, селища, - виконавчий орган сільської, селищної ради разом з працівниками уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та охорони здоров'я протягом доби після надходження повідомлення про дитину, яка залишилась без батьківського піклування, проводять обстеження умов її перебування, стану здоров'я та з'ясовують обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування.

(абзац другий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

За результатами обстеження умов перебування дитини складається акт, в якому зазначається дата, місце проведення обстеження, відомості про дитину, її батьків, інших осіб, з якими вона проживає, умови утримання дитини та стан її здоров'я, за яких обставин та з яких причин дитина залишилась без батьківського піклування, а також заходи, що були вжиті для захисту прав дитини.

Обстеження умов перебування не проводиться у разі, коли дитина перебуває у закладі охорони здоров'я, притулку для дітей служби у справах дітей, центрі соціально-психологічної реабілітації дітей.

Тимчасове влаштування дітей, які залишились без батьківського піклування, проводиться відповідно до пункту 31 цього Порядку.

7. У разі коли дитина покинута в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, або її відмовилися забрати батьки чи інші родичі, підкинута чи знайдена, складається акт за формою, затвердженою МОЗ і МВС.

7¹. У разі коли мати, яка не перебуває у шлюбі, не забрала дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, адміністрація закладу охорони здоров'я негайно повідомляє про таку дитину службу у справах дітей та центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за місцем проживання матері, а якщо місце проживання матері невідоме, - службу у справах дітей за місцем розташування закладу охорони здоров'я.

(абзац перший пункту 7¹ у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді зобов'язаний з'ясувати обставини відмови матері забрати дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, провести у разі потреби відповідну роботу із соціальної підтримки матері з метою зміни її намірів і створення сприятливих умов для виконання нею обов'язків з виховання та утримання дитини та поінформувати у двомісячний строк службу у справах дітей про результати проведеної роботи.

(пункт 7¹ доповнено новим абзацом другим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у зв'язку з цим абзаци другий - четвертий вважати відповідно абзацами третім - п'ятим)

Служба у справах дітей надсилає протягом семи днів з дня надходження такого повідомлення запит до відділу реєстрації актів цивільного стану за місцем державної реєстрації народження дитини з метою отримання повного витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про реєстрацію народження дитини.

Після надходження від відділу державної реєстрації актів цивільного стану повного витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про реєстрацію народження дитини із зазначенням відомостей про батька, записаних на підставі [статей 126 і 128 Сімейного кодексу України](#), служба у справах дітей вживає заходів до з'ясування його фактичного місцезнаходження та надсилає (вручає) йому письмове повідомлення про обов'язок забрати дитину для утримання та виховання з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я.

У повідомленні служба у справах дітей зазначає відомості про дитину, адресу закладу охорони здоров'я, у якому перебуває дитина, строк, протягом якого необхідно забрати дитину, а також правові наслідки у разі, якщо батько відмовиться забрати або не забере дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я у визначений строк.

(Порядок доповнено пунктом 7¹ згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 р. N 1024)

8. Якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю дитини, орган опіки та піклування, якому стало відомо про це, приймає рішення про негайне відібрання дитини у батьків або осіб, які їх замінюють.

Для прийняття рішення про негайне відібрання дитини у батьків служба у справах дітей подає голові районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради відповідне клопотання. Після надходження клопотання голова чи інша уповноважена особа районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради протягом одного дня розглядає порушене питання та приймає відповідне рішення.

На підставі рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради служба у справах дітей разом з уповноваженим підрозділом органів Національної поліції, представниками закладу охорони здоров'я вживають заходів до відібрання дитини у батьків та тимчасово влаштовують її відповідно до пункту 31 цього Порядку.

(абзац третій пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, від 05.08.2015 р. N 551, від 13.07.2016 р. N 437)

Якщо надійшла інформація про загрозу життю або здоров'ю дитини, яка проживає на території сільської, селищної ради, виконавчий орган сільської, селищної ради протягом одного дня приймає рішення про негайне відібрання дитини у батьків, забезпечує її тимчасове влаштування та у день відібрання дитини письмово повідомляє про це службу у справах дітей.

Про відібрання дитини у батьків орган опіки та піклування того ж дня письмово інформує прокуратуру за місцем проживання дитини та у семиденний строк після прийняття рішення

звертається до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або відібрання дитини у матері, батька без позбавлення батьківських прав.

Служба у справах дітей за участю інших структурних підрозділів районної, районної у м.м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті, сільської, селищної ради здійснює підготовку документів для звернення органу опіки та піклування до суду про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або відібрання дитини у матері, батька без позбавлення їх батьківських прав.

У разі прийняття судом рішення про відібрання дитини у батьків без позбавлення їх батьківських прав служба у справах дітей протягом тижня інформує центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за місцем проживання сім'ї для надання соціальних послуг сім'ї. Результати проведеної центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді роботи враховуються службою у справах дітей під час підготовки висновку про доцільність поновлення або позбавлення батьків батьківських прав.

(абзаци сьомий та восьмий пункту 8 замінено абзацом сьомим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у зв'язку з цим абзац дев'ятий вважати абзацом восьмим)

Якщо протягом року після прийняття судом рішення про відібрання дитини у батьків не усунені причини, які перешкождали належному вихованню дитини її батьками, служба у справах дітей за місцем походження дитини, позбавленої батьківського піклування, зобов'язана вжити заходів до позбавлення батьків їх батьківських прав.

9. Протягом двох місяців після виявлення дитини, яка залишилась без батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем виявлення дитини разом з адміністрацією закладу, до якого тимчасово її влаштовано, органами Національної поліції, охорони здоров'я вживає заходів до встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків або осіб, які їх замінюють, інших родичів, місця їх проживання (перебування) та організує роботу з повернення дитини на виховання в сім'ю чи заклад, який вона самовільно залишила, або забезпечує підготовку документів для надання їй статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

(абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, від 13.07.2016 р. N 437)

У разі коли дитина деякий час перебувала поза сімейним оточенням і місце проживання (перебування) її батьків не встановлено, її влаштування і встановлення статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, забезпечує служба у справах дітей за місцем виявлення дитини.

Строки підготовки документів для надання дитині, розлученій із сім'єю, статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, встановлюються з урахуванням строків, визначених [Законом України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#) для визнання дитини біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

(пункт 9 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

10. Після встановлення особи дитини та місця її проживання служба у справах дітей письмово повідомляє батьків або осіб, які їх замінюють, службу у справах дітей за місцем проживання дитини, а у разі, коли дитині надано статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, - службу у справах дітей за місцем її походження, про місце знаходження дитини.

11. Служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини:

протягом 15 календарних днів після надходження повідомлення вивчає умови проживання та утримання дитини батьками або особами, які їх замінюють, розглядає питання про доцільність (недоцільність) повернення дитини до батьків, осіб, які їх замінюють, або до закладу (якщо встановлено, що дитина самовільно залишила медичний, навчальний, виховний заклад, інший заклад або установу, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування), готує відповідний висновок з урахуванням інтересів дитини, надсилає його керівникові закладу, в якому тимчасово перебуває дитина;

не пізніше ніж протягом одного місяця з дня надходження повідомлення забезпечує повернення дитини до батьків, осіб, які їх замінюють, або до закладу, який вона самовільно залишила (у разі прийняття рішення про доцільність повернення дитини);

не пізніше ніж протягом одного місяця з дня надходження повідомлення вирішує питання щодо подальшого влаштування дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування (у разі прийняття рішення про недоцільність повернення дитини до опікуна/піклувальника, в прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу або до закладу, який вона самовільно залишила);

готує документи відповідно до пунктів 13 - 25 цього Порядку (в разі прийняття рішення про недоцільність повернення дитини до батьків).

(абзац перший пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, замінено абзацами першим - п'ятим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у зв'язку з цим абзаци другий і третій вважати відповідно абзацами шостим і сьомим)

У разі коли дитина тимчасово перебуває в сім'ї родичів або інших осіб, з якими у неї склалися близькі стосунки (сусіди, знайомі), висновок про доцільність (недоцільність) повернення її до батьків або закладу, який вона самовільно залишила, надсилається службі у справах дітей за місцем виявлення дитини.

Під час вирішення питання про повернення дитини до батьків, осіб, які їх замінюють, або до закладу, який вона самовільно залишила, враховується думка дитини, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити. Думка дитини має бути зазначена у висновку про доцільність (недоцільність) її повернення.

12. Передача дитини батькам, особам, які їх замінюють, адміністрації закладу, який вона самовільно залишила, здійснюється у присутності працівника служби у справах дітей за місцем розташування закладу, в якому тимчасово перебувала дитина, про що складається акт за формою згідно з додатком 2 у трьох примірниках, перший з яких зберігається у такому закладі, другий - у службі у справах дітей і третій - у батьків або осіб, які їх замінюють.

(пункт 12 у редакції постанов Кабінету
Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017,
від 22.10.2014 р. N 624)

Ведення обліку дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

13. Облік дітей, які залишились без батьківського піклування, здійснює служба у справах дітей за місцем проживання батьків дитини або одного з них, з яким проживала дитина до настання обставин, за яких вона залишилася без піклування батьків, незалежно від місця виявлення дитини, а дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, - служба у справах дітей за місцем походження дитини.

У разі коли батьки дитини або місце їх проживання невідомі, дитина, яка залишилась без батьківського піклування, береться на облік у службі у справах дітей за місцем виявлення дитини або місцем розташування закладу охорони здоров'я, в якому дитину залишили.

Облік дітей, розлучених із сім'єю, веде служба у справах дітей за місцем виявлення дитини.

(пункт 13 доповнено абзацом згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

14. Відомості про дитину, яка залишилась без батьківського піклування, збираються службою у справах дітей протягом 10 днів після надходження повідомлення про таку дитину. Зазначений строк може бути продовжений за рішенням керівника служби у справах дітей, але не більше ніж на 25 днів.

Служба у справах дітей на підставі зібраних відомостей про дитину приймає рішення, яке оформлюється наказом, про взяття її на первинний облік дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (далі - первинний облік), і вносить дані про таку дитину до книги первинного обліку, яка ведеться за формою згідно з додатком 3. Дитина вважається такою, що взята на первинний облік, з дати прийняття такого рішення.

Підставою для прийняття рішення про взяття дитини на первинний облік є акт обстеження умов перебування дитини, в якому зазначається факт відсутності батьківського піклування, або інші документи, що підтверджують факт залишення дитини без батьківського піклування.

Підставою для прийняття рішення про взяття дитини, розлученої із сім'єю, на первинний облік є акт про виявлення дитини, розлученої із сім'єю, складений за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України.

(пункт 14 доповнено абзацом згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

15. Відомості про дитину, яка поставлена на первинний облік, вносяться до єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів (далі - єдиний банк даних).

У єдиному банку даних відомості про кожну дитину зберігаються в електронній обліково-статистичній картці дитини, яка складається на підставі документів, що посвідчують особу дитини. З електронної обліково-статистичної картки виготовляється дублікат на паперовому носії інформації (далі - дублікат обліково-статистичної картки).

16. Форма електронної обліково-статистичної картки дитини затверджується Мінсоцполітики.

(пункт 16 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. N 415)

17. Дублікат обліково-статистичної картки підписується оператором єдиного банку даних із зазначенням дати його виготовлення, засвідчується підписом керівника, скріпленим печаткою служби у справах дітей, і зберігається в її особовій справі.

У разі зміни місця проживання (перебування), форми влаштування дитини до її особової справи додається дублікат обліково-статистичної картки, виготовлений на момент переміщення дитини.

18. Служба у справах дітей за місцем первинного обліку дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, здійснює її супровід до досягнення повноліття або зняття її з цього обліку на підставах, передбачених у пункті 20 цього Порядку.

Служба у справах дітей у разі зміни форми влаштування дитини передає її особову справу з оригіналами документів за новим місцем влаштування. Переміщення дитини, зміна її життєвих обставин чи стану здоров'я фіксуються в її електронній обліково-статистичній картці.

На кожну дитину-сироту та дитину, позбавлену батьківського піклування, формується особова справа, яка зберігається в службі у справах дітей протягом п'яти років після досягнення дитиною повноліття. Після закінчення цього строку особова справа передається до архіву.

Порядок ведення особової справи дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, затверджується Мінсоцполітики.

(абзац четвертий пункту 18 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. N 415)

19. Про зміну місця проживання (перебування), форми влаштування та статусу дитини служба у справах дітей за місцем її проживання (перебування) протягом семи днів подає інформацію службі у справах дітей за місцем первинного обліку дитини, а у разі, коли дитина може бути усиновленою, - також уповноваженому органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань дітей, службі у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації, в яких дитина перебуває на регіональному обліку, Мінсоцполітики, до якої додаються копії відповідних документів.

(абзац перший пункту 19 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. N 415)

У разі надходження нової інформації про дитину служба у справах дітей за місцем її первинного обліку протягом доби вносить таку інформацію до електронної обліково-статистичної картки дитини.

Якщо встановлено, що дитина перебуває на первинному обліку одночасно у кількох службах у справах дітей, її залишають на обліку в службі у справах дітей за місцем набуття дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування. У разі коли дитина ще не набула такого статусу, вона залишається на обліку в службі у справах дітей, яка раніше прийняла рішення про взяття дитини на первинний облік.

У разі коли дитина проживає (перебуває) не за місцем її походження, відомості про таку дитину заносяться до книги обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які прибули з інших територій, в якій зазначається прізвище, ім'я, по батькові дитини, дата народження, місце первинного обліку, форма влаштування, місце її проживання, номер і дата листа-повідомлення про зміну місця проживання.

(пункт 19 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

20. Рішення про зняття дитини з первинного обліку приймається відповідною службою у справах дітей і оформлюється наказом у разі:

повернення дитини на виховання до батьків або до одного з них;

усиновлення дитини;

досягнення дитиною повноліття;

набуття дитиною чи надання їй повної цивільної дієздатності;

смерті дитини;

взяття дитини на первинний облік за місцем походження.

(пункт 20 доповнено новим абзацом сьомим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

Дитина вважається такою, що знята з первинного обліку, з дати прийняття відповідного рішення.

(пункт 20 доповнено новим абзацом восьмим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, у зв'язку з цим абзац сьомий вважати відповідно абзацом дев'ятим)

Інформація про зняття дитини з первинного обліку вноситься до книги первинного обліку дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і єдиного банку даних.

Рішення про зняття з первинного обліку дитини, розлученої із сім'єю, приймається також на підставі:

(пункт 20 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

рішення суду про відмову у визнанні дитини біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту;

(пункт 20 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

рішення ДМС про втрату чи позбавлення дитини статусу біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, чи про скасування рішення про визнання дитини біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, крім випадку, коли вона втратила статус біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, у зв'язку з набуттям громадянства України.

(пункт 20 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

Набуття дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування

21. Для надання дитині статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем походження дитини протягом двох місяців повинна зібрати необхідні документи (свідоцтво про народження дитини та документи, що засвідчують обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування).

Для надання дитині, розлученій із сім'єю, статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем її виявлення збирає необхідні документи (свідоцтво про народження дитини та/або посвідчення біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, а також документи, що засвідчують обставини, за яких дитина залишилася без батьківського піклування) з урахуванням строків, визначених [Законом України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#) для визнання дитини біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

(пункт 21 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

22. Рішення про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської чи районної у місті ради за місцем походження такої дитини за поданням служби у справах дітей.

У рішенні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові дитини, дата народження, обставини, за яких вона залишилась без батьківського піклування, документи, які підтверджують ці обставини, та форма влаштування дитини.

23. Статус дитини-сироти надається дітям, у яких померли або загинули батьки, що підтверджується свідоцтвом про смерть кожного з них.

24. Статус дитини, позбавленої батьківського піклування, надається дітям:

1) батьки яких позбавлені батьківських прав, що підтверджується рішенням суду;

- 2) які відібрані у батьків без позбавлення батьківських прав, що підтверджується рішенням суду;
- 3) батьки яких визнані безвісно відсутніми, що підтверджується рішенням суду;
- 4) батьки яких оголошені судом померлими, що підтверджується свідоцтвом про смерть, виданим органами реєстрації актів цивільного стану;
- 5) батьки яких визнані недієздатними, що підтверджується рішенням суду;
- 6) батьки яких відбувають покарання в місцях позбавлення волі, що підтверджується вирокom суду;
- 7) батьки яких під час здійснення кримінального провадження тримаються під вартою, що підтверджується ухвалою слідчого судді (суду);

(підпункт 7 пункту 24 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. N 868)

- 8) батьки яких знаходяться у розшуку органами Національної поліції, пов'язаному з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження, що підтверджується ухвалою суду або довідкою органів Національної поліції про розшук батьків та відсутність відомостей про їх місцезнаходження;

(підпункт 8 пункту 24 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

- 9) у зв'язку з тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я про наявність у батька, матері хвороби, що перешкоджає виконанню ними батьківських обов'язків, виданим у [порядку](#), встановленому МОЗ;

(підпункт 9 пункту 24 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.2013 р. N 224)

- 10) підкинутим, батьки яких невідомі, покинутим в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яких відмовилися забрати з цих закладів батьки, інші родичі, про що складено акт за формою, затвердженою МОЗ і МВС;

- 11) батьки яких не виконують свої обов'язки з виховання та утримання дитини з причин, які неможливо з'ясувати у зв'язку із перебуванням батьків на тимчасово окупованій території або в районі проведення антитерористичної операції, що підтверджується актом, складеним службою у справах дітей за формою згідно з додатком 11;

(пункт 24 доповнено підпунктом 11 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

- 12) розлученим із сім'єю, визнаним біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, відповідно до [Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#) (за наявності письмової інформації територіального органу ДМС про

розшук батьків або інших законних представників і відсутність відомостей про їх місцезнаходження).

(пункт 24 доповнено підпунктом 12 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

25. Якщо у випадках, зазначених у пунктах 23 і 24 цього Порядку, дитину виховувала одинока мати, до документів додається довідка, видана органом реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини, про те, що відомості про батька внесені за вказівкою матері відповідно до [статті 135 Сімейного кодексу України](#).

26. Дитина втрачає статус дитини-сироти у разі:

- 1) усиновлення дитини, що підтверджується рішенням суду;
- 2) визнання батьківства, що підтверджується рішенням суду та [свідомством про народження дитини](#);
- 3) встановлення факту батьківства, що підтверджується рішенням суду та свідомством про народження дитини;
- 4) підпункт 4 пункту 26 виключено

(згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

27. Дитина втрачає статус дитини, позбавленої батьківського піклування, у разі поновлення піклування обох або одного з батьків на підставі:

- 1) скасування рішення суду про позбавлення батьківських прав;
- 2) поновлення матері, батька дитини у батьківських правах;
- 3) скасування рішення суду про відібрання дитини у батьків без позбавлення батьківських прав;
- 4) рішення суду про повернення батькам дитини, яка в судовому порядку була відібрана у них;
- 5) скасування рішення суду про визнання матері, батька дитини недієздатними;
- 6) рішення суду про визнання матері, батька дитини дієздатними;
- 7) скасування рішення суду про оголошення матері, батька дитини померлими;
- 8) скасування рішення суду про оголошення матері, батька дитини безвісно відсутніми;
- 9) усиновлення дитини, що підтверджується рішенням суду;
- 10) визнання батьківства, що підтверджується рішенням суду та [свідомством про народження](#);

11) встановлення факту батьківства, що підтверджується рішенням суду та свідоцтвом про народження дитини;

12) підпункт 12 пункту 27 виключено

(згідно з постановою Кабінету
Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

13) документів, що підтверджують особу дитини, відомостей про батьків та висновку органу опіки та піклування про можливість передачі батькам (або одному з них) дитини, у тому числі дитини, якій надано статус дитини, позбавленої батьківського піклування, на підставі підпунктів 11 і 12 пункту 24 цього Порядку;

(підпункт 13 пункту 27 із змінами, внесеними згідно з
постановами Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624,
від 16.11.2016 р. N 832)

14) довідки про повернення матері, батька з місць позбавлення волі або звільнення з-під варти, заяви матері, батька, поданої районній, районній у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчому органу міської, районної у місті ради, про повернення їм дитини та висновку цього органу про можливість передачі дитини для подальшого виховання матері, батькові.

Служба у справах дітей за місцем походження дитини, позбавленої батьківського піклування, на підставі заяви матері, батька, які повернулися з місць позбавлення волі, про повернення їм дитини обстежує їх житлово-побутові умови, перевіряє наявність або відсутність заробітку чи іншого доходу, про що складає відповідний акт та готує висновок районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про можливість передачі дитини для подальшого виховання матері чи батькові.

Якщо за результатами розгляду питання про можливість передачі дитини матері, батькові, які повернулися з місць позбавлення волі, районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради зробить висновок про неможливість передачі дитини для подальшого виховання матері, батькові служба у справах дітей за місцем походження дитини, позбавленої батьківського піклування, протягом двох місяців збирає документи, необхідні для порушення питання про позбавлення батьків їх батьківських прав. Такі документи можуть бути підготовлені також у разі, коли після повернення з місць позбавлення волі або звільнення з-під варти, батьки не звернулися із заявою про повернення дитини.

28. Дитина втрачає статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, також у разі досягнення нею повноліття.

(пункт 28 у редакції постанови Кабінету
Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

29. У разі зміни або втрати дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини протягом 10 днів повідомляє про це службу у справах дітей за місцем походження дитини.

30. Рішення про втрату дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування на підставах, зазначених у пунктах 26 і 27 цього Порядку, приймається районною,

районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської чи районної у місті ради за місцем її походження за поданням служби у справах дітей.

(пункт 30 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

Рішення про втрату дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, не приймається в разі її смерті.

(пункт 30 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

Влаштування дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

31. Тимчасове влаштування дитини, яка залишилася без батьківського піклування, у тому числі дитини, розлученої із сім'єю, проводять у межах компетенції служба у справах дітей та уповноважений орган Національної поліції за місцем виявлення дитини.

Дитина, яка залишилася без батьківського піклування, у тому числі дитина, розлучена із сім'єю, тимчасово може бути влаштована у:

сім'ю громадян України;

притулок для дітей служби у справах дітей (далі - притулок);

центр соціально-психологічної реабілітації дітей (далі - центр);

соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко);

будинок дитини, навчальний або інший дитячий заклад (крім дитячого будинку та загальноосвітньої школи-інтернату для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування).

Дитина, в якій є родичі або інші особи, з якими в неї на момент залишення без батьківського піклування склалися близькі стосунки (сусіди, знайомі) та які бажають залишити її на виховання у своїй сім'ї, може перебувати в їх сім'ї до прийняття рішення про влаштування дитини. Підставою для тимчасового перебування дитини в сім'ї родичів або інших осіб, з якими у неї склалися близькі стосунки, є наказ служби у справах дітей про тимчасове влаштування дитини, виданий на підставі:

заяви особи про надання згоди на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини, а також копія паспортного документа або посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або довідки про звернення за захистом в Україні. У разі подання копії паспортного документа іноземця до неї додається копія посвідки на постійне проживання або посвідки на тимчасове проживання в Україні;

акта обстеження умов проживання особи;

згоди дитини (якщо вона може висловити свою думку) у вигляді її письмової заяви, написаної власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що робиться відмітка на заяві із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Якщо дитина не може дати письмової згоди, про форму та зміст такої згоди посадова особа, яка приймає документи, складає акт за формою, встановленою Мінсоцполітики;

письмової згоди всіх повнолітніх членів сім'ї, що проживають разом із особою, яка надала згоду на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини для проживання на одній житловій площі, написаної власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що на заяві робиться відмітка із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Якщо місце проживання особи, яка надала згоду на тимчасове влаштування в її сім'ю дитини, не є місцем виявлення дитини, обстеження умов проживання такої особи проводить служба у справах дітей за місцем проживання особи.

(пункт 31 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, від 22.10.2014 р. N 624, від 05.08.2015 р. N 551, від 13.07.2016 р. N 437, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

32. Якщо під час обстеження умов перебування дитини підтвердився факт залишення дитини без батьківського піклування, служба у справах дітей або виконавчий орган сільської, селищної ради протягом одного дня забезпечують тимчасове влаштування такої дитини.

33. Тимчасове влаштування підкинутої чи знайденої дитини, дитини з ознаками насильства або жорстокого поводження, а також дитини, розлученої із сім'єю, проводиться після надання їй необхідної медичної допомоги, завершення медичного обстеження чи лікування.

Медичне обстеження підкинутої чи знайденої дитини, дитини з ознаками насильства або жорстокого поводження у медичному закладі або її влаштування до нього в разі виникнення потреби в наданні їй медичної допомоги чи лікуванні проводиться за клопотанням служби у справах дітей чи уповноваженого органу Національної поліції за місцем виявлення дитини.

Медичне обстеження дитини, розлученої із сім'єю, у медичному закладі або її влаштування до нього в разі виникнення потреби в наданні їй медичної допомоги чи лікуванні проводиться за клопотанням служби у справах дітей за місцем виявлення дитини за сприяння територіального органу ДМС.

(пункт 33 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

34. Безпритульні діти підлягають негайному влаштуванню у притулок або центр за місцем виявлення дитини у встановленому законодавством порядку.

Після тимчасового влаштування такої дитини служба у справах дітей за місцем виявлення дитини та адміністрація притулку, центру вживають заходів до встановлення особи дитини, її родинних зв'язків тощо.

Після встановлення особи дитини розглядається питання про її повернення на виховання до батьків або осіб, які їх замінюють, відповідно до пунктів 10 - 12 цього Порядку. В разі неможливості або недоцільності повернення дитини на виховання до батьків або осіб, які їх замінюють, служба у справах дітей за місцем походження дитини збирає документи, зазначені у пункті 24 цього Порядку, для підтвердження обставин, за яких дитина втратила батьківське піклування.

(абзац третій пункту 34 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

35. Після встановлення статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради за місцем походження такої дитини вживає вичерпних заходів до влаштування її в сім'ю громадян України (усиновлення, під опіку, піклування, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу).

До медичних, навчальних, виховних закладів, інших закладів або установ, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, незалежно від форми власності та підпорядкування дитина може бути влаштована в разі, коли з певних причин немає можливості влаштувати її на виховання у сім'ю.

(абзац другий пункту 35 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Влаштування дітей до дитячих будинків та загальноосвітніх шкіл-інтернатів, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування (далі - дитячий будинок та загальноосвітня школа-інтернат), здійснюється відповідно до направлення (путівки) служби у справах дітей за формою згідно з додатком 12.

(пункт 35 доповнено новим абзацом третім згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Направлення (путівку) на влаштування дитини до дитячого будинку або загальноосвітньої школи-інтернату районного (районного у місті) підпорядкування видає служба у справах дітей за місцем первинного обліку дитини за погодженням з відповідним управлінням (відділом) освіти і науки (молоді та спорту).

(пункт 35 доповнено новим абзацом четвертим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

У разі коли дитина влаштовується до дитячого будинку або загальноосвітньої школи-інтернату обласного (республіканського) підпорядкування, направлення (путівка) видається службою у справах дітей обласної, Київської або Севастопольської міської держадміністрації (органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим) за наявності всіх необхідних документів. Погоджує таке направлення (путівку) департамент (управління) освіти і науки (молоді та спорту) обласної, Київської або Севастопольської міської держадміністрації (органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим).

(пункт 35 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у зв'язку з цим абзаци третій - шостий вважати відповідно абзацами шостим - дев'ятим)

Рішення про влаштування дитини до медичних, навчальних, виховних закладів, інших закладів або установ, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті ради за місцем проживання (перебування) дитини.

(абзац шостий пункту 35 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Влаштування дитини до медичного, навчального, виховного закладу, іншого закладу або установи, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, не звільняє районну, районну у м. Києві та Севастополі держадміністрацію, виконавчий орган міської, районної у місті ради за місцем походження (перебування) дитини від обов'язку продовжувати роботу з реалізації права цієї дитини на сімейне виховання.

(абзац сьомий пункту 35 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Не допускається одночасне застосування до дитини різних форм влаштування.

Під час визначення форми влаштування в інтересах дитини мають бути враховані обставини, за яких дитина втратила батьківське піклування, її життєвий шлях, родинні зв'язки, наявність братів і сестер, контакти із соціальним оточенням, стан здоров'я, освіта, інші потреби.

36. Рідні брати і сестри не можуть бути роз'єднані під час влаштування. У разі неможливості влаштувати їх разом через стан здоров'я одного з братів/сестер опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, керівники закладів зобов'язані забезпечити постійні контакти між дітьми, в тому числі періодичні зустрічі, листування, телефонні розмови, обмін фотокартками тощо. Якщо за віком або станом здоров'я дитина не може самостійно писати, повідомлення від її імені та з її слів пишуть особи, які здійснюють догляд за дитиною. Періодичність зустрічей встановлюється залежно від обставин перебування дітей, але не рідше ніж два рази на рік.

37. Для влаштування дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей за місцем походження дитини повинна зібрати такі документи:

[свідоцтво про народження](#) або посвідчення біженця або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, видане відповідно до [Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту"](#);

(абзац другий пункту 37 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

реєстраційний номер облікової картки платника податків (у разі наявності);

(абзац третій пункту 37 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

відомості про батьків (документи, зазначені в пунктах 23 - 25 цього Порядку) та родичів дитини;

довідку про склад сім'ї або осіб, зареєстрованих у житловому приміщенні, будинку;

які підтверджують право власності дитини на нерухомість (у разі наявності);

опис майна дитини;

висновок про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток дитини, складений за формою згідно з додатком 4;

відомості або документи про освіту дитини (для дітей шкільного віку);

дублікат обліково-статистичної картки;

довідку про призначення та виплату пенсії, державної соціальної допомоги, аліментів тощо (у разі наявності);

ощадну книжку дитини або договір про відкриття рахунка в установі банку (у разі наявності);

рішення про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

У разі влаштування дитини, розлученої із сім'єю, яка набула статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, до її особової справи додаються:

(пункт 37 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

акт про виявлення дитини, розлученої із сім'єю, складений за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України;

(пункт 37 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

посвідчення біженця або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;

(пункт 37 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

письмова інформація територіального органу ДМС про розшук батьків або інших законних представників та відсутність відомостей про їх місцезнаходження.

(пункт 37 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. N 832)

38. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, можуть бути влаштовані тільки в сім'ї повнолітніх осіб.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, не можуть бути влаштовані в сім'ї осіб, які:

визнані в установленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;

позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;

були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;

були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені [статтями 148, 150, 150¹, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України](#), або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;

перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;

страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;

є інвалідами I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду;

проживають на спільній житловій площі з членами сім'ї, які мають розлади здоров'я або поведінку чи спосіб життя, що може негативно вплинути на здоров'я дитини, її фізичний, психічний, моральний стан або інтелектуальний розвиток;

не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

поведінка та інтереси яких суперечать інтересам дитини, яка може бути влаштована в сім'ю на виховання.

(пункт 38 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 р. N 20)

39. Особи, в сім'ї яких влаштовуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, зобов'язані пройти за направленням служб у справах дітей курс навчання з проблем виховання таких дітей (за винятком осіб, які бажають усиновити дитину) в центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

(абзац перший пункту 39 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

Родичі дитини, які мають намір взяти її під опіку, піклування, не зобов'язані проходити курс навчання, але за власним бажанням відповідно до рекомендації служби у справах дітей за місцем походження дитини або за місцем свого проживання вони можуть його пройти.

(абзац другий пункту 39 у редакції постанов

40. Особа, яка виявила бажання взяти на виховання в сім'ю дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, подає службі у справах дітей за місцем свого проживання:

заяву (від подружжя приймається спільна заява, підписана обома подружжями);

довідку про доходи за останні шість місяців або копію декларації про доходи, засвідчену в установленому порядку;

документ, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням;

копію свідоцтва про шлюб (для осіб, які перебувають у шлюбі);

довідку про проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і рекомендацію центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення кандидатів до єдиного банку даних;

копію паспорта;

висновок про стан здоров'я заявника, складений за формою згідно з додатком 5;

довідку від нарколога та психіатра для осіб, які проживають разом із заявниками;

довідку про наявність чи відсутність судимості для кожного заявника, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника;

(абзац десятий пункту 40 у редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017,
із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, що проживають разом з особою, яка бажає взяти дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, під опіку, піклування, утворити прийомну сім'ю або на власній житловій площі - дитячий будинок сімейного типу, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка здійснює прийом документів, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Строк дії документів, зазначених у цьому пункті, становить дванадцять місяців з дати видачі.

41. Служба у справах дітей за місцем проживання особи, яка виявила бажання взяти на виховання в сім'ю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з урахуванням результатів навчання у центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді:

приймає документи, зазначені у пункті 40 цього Порядку;

реєструє осіб у журналі обліку потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, що ведеться за формою згідно з додатком 6;

вносить відомості про осіб до єдиного банку даних;

протягом 10 днів після отримання заяви складає акт обстеження житлово-побутових умов згідно з додатком 9, який додається до документів;

(пункт 41 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

готує висновок про доцільність (недоцільність) встановлення опіки, піклування та відповідність її/його інтересам дитини.

(пункт 41 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

42. Опіка, піклування над дитиною встановлюється рішенням районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради за наявності документів, зазначених у пункті 40 цього Порядку, або судом.

Опікуном, піклувальником призначається переважно особа, яка перебуває у сімейних, родинних відносинах з підопічним, з урахуванням особистих стосунків між ними, можливості особи виконувати обов'язки опікуна чи піклувальника.

43. У разі призначення опікуна, піклувальника враховується бажання дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Бесіда з дитиною проводиться працівником служби у справах дітей з урахуванням її віку, обставин, за яких вона втратила батьківське піклування, не принижуючи гідність дитини та осіб, які виявили бажання взяти її під опіку, піклування. За результатами бесіди складається довідка.

44. Рішення про встановлення опіки, піклування приймається у місячний строк після подання заяви і документів, зазначених у пункті 40 цього Порядку.

45. У разі встановлення опіки, піклування над дитиною, яка перебуває у закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, служба у справах дітей разом з адміністрацією закладу забезпечує передачу дитини на виховання опікуну, піклувальнику і відрахування її із закладу протягом 15 днів після прийняття рішення про встановлення опіки, піклування.

46. Опікун, піклувальник має право:

самостійно визначати способи виховання з урахуванням думки дитини і рекомендацій органу опіки та піклування;

вимагати повернення дитини від будь-якої особи, яка тримає її у себе не на підставі закону або рішення суду;

давати згоду на усиновлення підопічного;

самостійно здійснювати витрати, необхідні для задоволення потреб підопічного, за рахунок призначеної державної допомоги, пенсії, аліментів, доходів від майна підопічного;

представляти інтереси підопічного в установах, організаціях і закладах.

47. Опікун, піклувальник зобов'язаний:

виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, психічний стан, фізичний і духовний розвиток, готувати до самостійного життя, забезпечувати її догляд і лікування;

створити належні побутові умови та умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти;

вживати заходів до захисту цивільних прав та інтересів підопічного.

48. Соціальний супровід стосовно дітей, які перебувають під опікою, піклуванням та у складних життєвих обставинах, здійснюється центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за місцем проживання дитини з опікуном, піклувальником.

(пункт 48 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

49. Орган, який встановив опіку, піклування, за заявою особи може звільнити її від здійснення повноважень опікуна, піклувальника.

Заява про звільнення від здійснення повноважень опікуна, піклувальника розглядається протягом місяця.

Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради або суд може звільнити особу від здійснення повноважень опікуна, піклувальника у разі невиконання нею своїх обов'язків, поміщення дитини до медичного, навчального, виховного закладу, іншого закладу або установи, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, у разі, коли між опікуном, піклувальником та дитиною склалися стосунки, які перешкоджають здійсненню опіки, піклування, а також за наявності обставин, зазначених у [статті 212 Сімейного кодексу України](#).

(абзац третій пункту 49 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 р. N 20, від 22.10.2014 р. N 624)

Служба у справах дітей готує проект рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про звільнення опікуна, піклувальника від здійснення повноважень або на вимогу суду - проект висновку районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про доцільність звільнення опікуна, піклувальника від зазначених повноважень.

50. Опіка, піклування припиняється у разі:

передачі дитини батькам (усиновлювачам);

реєстрації шлюбу;

надання дитині повної цивільної дієздатності;

смерті опікуна, піклувальника або підопічного.

Проект висновку районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради для подання до суду (у разі встановлення опіки, піклування судом) або проект рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про припинення опіки готує відповідна служба у справах дітей.

Якщо дитина досягла 14-річного віку, особа, яка виконувала обов'язки опікуна, стає піклувальником без прийняття окремого рішення.

Окреме рішення також не приймається у разі досягнення підопічним повноліття або його смерті.

(пункт 50 у редакції постанови Кабінету
Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

51. У разі загрози для життя або здоров'я дитини районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської чи районної у місті ради може прийняти рішення про негайне відібрання дитини в опікуна, піклувальника.

Якщо дитина відібрана в опікуна, піклувальника, служба у справах дітей за місцем проживання дитини забезпечує її тимчасове влаштування та протягом семи днів подає клопотання голові районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про припинення опіки, піклування, який протягом десяти днів розглядає клопотання та приймає відповідне рішення.

52. Служба у справах дітей із залученням працівників органів освіти та охорони здоров'я за місцем проживання дитини здійснює контроль за умовами утримання, навчання, виховання дитини, над якою встановлено опіку, піклування, яка влаштована у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, шляхом відвідування родини. Періодичність відвідувань устанавлюється окремим графіком, але не рідше ніж один раз на рік, крім першої перевірки, яка проводиться через три місяці після встановлення опіки, піклування, влаштування в прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу.

(пункт 52 із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

53. Щороку служба у справах дітей готує висновок про стан утримання, навчання та виховання дитини на основі інформації, що подається працівником центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, який здійснює соціальне супроводження прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, вихователем дошкільного навчального закладу або класним керівником загальноосвітнього навчального закладу, в якому навчається дитина, дільничним лікарем-педіатром, уповноваженою посадовою особою Національної поліції.

(пункт 53 у редакції постанови Кабінету
Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017,
із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

53¹. Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради у разі подання батьками, які залишили дитину в пологовому будинку або іншому закладі охорони здоров'я на підставах, передбачених [частиною третьою статті 143 Сімейного кодексу України](#), заяви про відвідування, спілкування, забирання дитини додому на

вихідні дні чи на канікули приймає у 10-денний строк після підготовки службою у справах дітей відповідного висновку рішення про надання дозволу на спілкування.

До заяви додаються копія паспорта та висновок про стан здоров'я кожного з батьків, складений за формою згідно з додатком 5.

(Порядок доповнено пунктом 53¹ згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

53². Служба у справах дітей за місцем проживання батьків протягом 20 робочих днів після надходження заяви про відвідування, спілкування, забирання дитини додому на вихідні дні чи на канікули:

проводить бесіду з батьками з метою з'ясування мотивів відновлення родинних стосунків, ставлення до дитини;

складає акт обстеження житлово-побутових умов батьків;

з'ясовує позицію служби у справах дітей за місцем перебування дитини на первинному обліку та закладу, в якому вона перебуває;

розглядає питання щодо можливості спілкування дитини з батьками та готує відповідний висновок про надання дозволу або відмову в його наданні.

(Порядок доповнено пунктом 53² згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

54. Після завершення строку перебування у прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, припинення піклування у зв'язку з досягненням повноліття, наданням повної цивільної дієздатності, завершенням навчання у закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дитині видаються:

(абзац перший пункту 54 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

свідоцтво про народження;

довідка про присвоєння ідентифікаційного номера;

рішення про надання дитині статусу дитини-сироти - або дитини, позбавленої батьківського піклування;

відомості про батьків (документи, які підтверджують відсутність батьків або неможливість виконання ними своїх обов'язків);

відомості про наявність і місце проживання братів і сестер, інших близьких родичів;

опис майна;

у разі наявності рухомого або нерухомого майна - документи або засвідчені в установленому порядку їх копії, які підтверджують право власності дитини на це майно або право користування цим майном чи його часткою;

документи про освіту (у разі наявності);

ощадна книжка дитини або договір про відкриття рахунка в установі банку (у разі наявності);

інші документи.

Захист майнових та житлових прав дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

55. Особи, яким стало відомо про наявність у дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, майна, повідомляють про це службу у справах дітей за місцем знаходження майна.

Служба у справах дітей за місцем знаходження майна дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, протягом десяти днів після надходження повідомлення про наявність у неї майна, складає опис такого майна за формою згідно з додатком 7 (далі - опис майна).

56. До опису майна додаються оригінали документів, які підтверджують право власності дитини на майно або їх копії, засвідчені в установленому порядку.

Опис майна складається у двох примірниках, підписується особами, які брали участь у його складанні. Один примірник опису та завірені копії документів зберігаються в службі у справах дітей за місцем знаходження майна, другий примірник та оригінали документів - в особовій справі дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, яка зберігається за місцем влаштування дитини.

(абзац другий пункту 56 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

Якщо місце походження дитини не є місцем знаходження її майна, опис майна складається у трьох примірниках. У такому разі один примірник опису майна та завірені копії документів зберігаються в службі у справах дітей за місцем знаходження майна, другий примірник та оригінали документів - в особовій справі дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, яка зберігається за місцем влаштування дитини, а третій примірник та завірені копії документів подаються в службу у справах дітей за місцем походження дитини.

(абзац третій пункту 56 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

57. Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради за місцем знаходження майна забезпечує збереження майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і вживає заходів до встановлення опіки над майном. Рішення про встановлення опіки над майном приймається за місцем знаходження майна за поданням служби у справах дітей.

58. Для прийняття рішення про встановлення опіки над майном дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, служба у справах дітей подає такі документи:

копію рішення про влаштування дитини;

опис майна, над яким встановлюється опіка;

документи, які підтверджують право власності дитини на майно;

акт обстеження житлово-побутових умов потенційного опікуна над майном та висновок про можливість виконання ним обов'язків опікуна;

заяву опікуна, піклувальника дитини про відмову бути опікуном над майном дитини, засвідчену нотаріально або написану ним власноручно в присутності посадової особи, яка здійснює прийом документів, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, підпису посадової особи та дати.

59. Особі, яка призначається опікуном над майном дитини, служба у справах дітей за місцем знаходження майна видає рішення про встановлення опіки над майном, копію опису майна дитини, копії документів, які підтверджують право власності дитини на майно, та забезпечує передачу їм майна дитини на підставі акта приймання-передачі.

Акт приймання-передачі майна складається у двох примірниках, підписується усіма особами, які були присутні під час його складання. Один примірник акта зберігається в службі у справах дітей за місцем знаходження майна, другий передається опікуну над майном.

60. Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради у разі втрати дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, досягнення дитиною повноліття, надання дитині або набуття нею повної цивільної дієздатності, відмови опікуна над майном від виконання своїх обов'язків, смерті опікуна над майном, смерті дитини приймає рішення про припинення опіки над майном.

У разі неналежного виконання своїх обов'язків опікун над майном дитини може бути звільнений від виконання обов'язків за рішенням органу, який призначив його опікуном.

У разі припинення опіки над майном або звільнення опікуна від його обов'язків служба у справах дітей за місцем знаходження майна зобов'язана протягом п'яти днів прийняти від опікуна майно дитини за актом приймання-передачі.

З метою захисту майнових прав дитини у разі, коли місце проживання (перебування) дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, місце її походження не є місцем знаходження її майна:

(пункт 60 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини інформує служби у справах дітей за місцем походження дитини та за місцем знаходження її майна про зміну життєвих обставин дитини протягом двох тижнів з моменту отримання повідомлення про зміну зазначених обставин;

(пункт 60 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

служба у справах дітей за місцем знаходження майна дитини повідомляє служби у справах дітей за місцем походження дитини та за місцем її проживання (перебування) про звільнення опікуна над майном дитини від виконання своїх обов'язків, його смерть протягом двох тижнів з моменту отримання повідомлення про зміну зазначених обставин.

(пункт 60 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

61. Служба у справах дітей за місцем знаходження нерухомого майна дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, веде облік такого майна за формою згідно з додатком 8.

62. Якщо право користування житлом є тільки у дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, за клопотанням служби у справах дітей за місцем її походження або проживання за заявою опікуна, піклувальника районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради за місцем знаходження житла вживає заходів для передачі його у власність дитини.

(пункт 62 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423)

63. У разі коли дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування, є спадкоємцем майна, районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради за місцем походження дитини призначає особу, яка буде представляти інтереси дитини на час здійснення права на спадкування.

64. У разі коли у дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, відсутнє житло, яке належить їй на праві власності (користування), або якщо повернення до нього неможливе, після досягнення дитиною 16-річного віку служба у справах дітей за місцем походження або проживання дитини з урахуванням її бажання подає районній, районній у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчому органу міської, районної у місті, сільської, селищної ради документи дитини, необхідні для взяття її на облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

(абзац перший пункту 64 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423)

Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті, сільської, селищної ради за місцем походження або проживання дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, у разі відсутності у неї житла після закінчення (припинення) її перебування під опікою, піклуванням, у прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, медичному, навчальному, виховному закладі, іншому закладі або установі, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, позачергово забезпечує її житловим приміщенням.

(абзац другий пункту 64 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423, від 22.10.2014 р. N 624)

65. Служба у справах дітей здійснює підготовку і забезпечує контроль за виконанням рішень районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради щодо захисту житлових та майнових прав дітей.

Житло, яке належить дитині-сироті та дитині, позбавленій батьківського піклування, на праві власності, може бути передане в оренду іншій особі за рішенням районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради за місцем знаходження її майна. Відповідне подання готує служба у справах дітей на підставі заяви опікуна (за наявності) над майном дитини.

(пункт 65 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423)

На підставі рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради між опікуном над майном дитини та особою, яка орендує житлове приміщення, укладається договір оренди такого приміщення. Форма примірного договору оренди житлового приміщення затверджується Мінсоцполітики.

(пункт 65 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423, абзац третій пункту 65 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. N 415)

Якщо житло дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, яке належить їй на праві власності, перебуває на балансі житлово-будівельного кооперативу, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та у разі відсутності опікуна над таким майном районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради має право укласти з останніми договір про утримання та збереження зазначеного житла.

(пункт 65 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423)

Питання реєстрації у зазначеному житловому приміщенні особи, яка його орендує, та осіб, які постійно проживають разом з нею, вирішується за погодженням з органами опіки та піклування.

(пункт 65 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423)

Служба у справах дітей за місцем знаходження житла, яке належить дитині-сироті та дитині, позбавленій батьківського піклування, на праві власності, повинна не пізніше ніж за шість місяців до дати повернення такої дитини із медичного, навчального, виховного закладу, іншого закладу або установи, в яких проживають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, від опікуна, піклувальника, з прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу повідомити особу, яка орендує приміщення, про необхідність його звільнення та підготовку для проживання дитини.

(пункт 65 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. N 423, абзац шостий пункту 65 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

66. Служба у справах дітей за місцем знаходження майна надає консультації громадянам з питань підготовки необхідних документів щодо відчуження майна дитини. Для відчуження майна дитини батьки, опікуни або піклувальники подають зазначеній службі такі документи:

заяву кожного з батьків (опікунів, піклувальників);

копію паспорта громадянина України, тимчасового посвідчення громадянина України, паспортного документа іноземця;

копію реєстраційного номера облікової картки платника податків (у разі наявності);

(абзац третій пункту 66 замінено абзацами третім та четвертим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624, у зв'язку з цим абзаци четвертий - одинадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим - дванадцятим)

документ, що підтверджує право власності (користування) дитини на відчужуване майно;

витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, виданий відповідно до законодавства;

(абзац шостий пункту 66 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

копію свідоцтва про народження дитини;

довідку з місця проживання, про склад сім'ї та реєстрацію або витяг з домової книги;

копію рішення про встановлення опіки над дитиною (для опікунів, піклувальників);

копію рішення про встановлення опіки над майном дитини (для опікунів, піклувальників);

копію свідоцтва про укладення або розірвання шлюбу між батьками дитини (у разі наявності).

У разі виїзду сім'ї на постійне місце проживання за кордон до зазначених документів додається довідка управління (відділу) у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб за місцем реєстрації сім'ї.

67. Дозвіл на вчинення правочинів щодо нерухомого майна, право власності на яке або право користування яким має дитина надається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної в місті ради за поданням служби у справах дітей після проведення зазначеною службою перевірки документів за місцем знаходження майна протягом одного місяця з дня надходження заяви на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини лише у разі гарантування збереження її права на житло і оформляється рішенням, витяг з якого видається заявникам службою у справах дітей. Для здійснення правочинів щодо нерухомого майна дитини батьки, опікуни або піклувальники подають службі у справах дітей документи, зазначені у пункті 66 цього Порядку. Служба у справах дітей розглядає протягом 10 робочих днів подані документи та з'ясовує наявність (відсутність) обставин, що можуть бути підставою для відмови у наданні дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини.

У разі виїзду сім'ї, в якій виховується дитина, за межі населеного пункту, придбання житла здійснюється з урахуванням інтересів дитини.

Районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної в місті ради може відмовити у наданні дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини з одночасним зверненням до нотаріуса для накладення заборони відчуження такого майна лише у випадках, передбачених [частиною п'ятою статті 177 Сімейного кодексу України](#).

У разі усунення обставин, що обумовили накладення заборони відчуження нерухомого майна дитини, районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної в місті ради звертається в установленому законодавством порядку до нотаріуса для зняття заборони відчуження такого майна.

(абзац третій пункту 67 замінено абзацами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.2012 р. N 377, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

Рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної в місті ради про надання дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини або відмову у його наданні може бути оскаржено до суду.

(пункт 67 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. N 913)

68. Якщо батьки, опікуни, піклувальники не виконують рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної в місті ради щодо збереження майна дитини, служба у справах дітей подає голові районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної в місті ради клопотання про необхідність звернення до суду з метою захисту майнових та житлових прав дитини.

Реєстрація народження дитини та розв'язання спорів між батьками щодо виховання дитини

69. Служба у справах дітей готує документи для реєстрації народження підкинутої, знайденої дитини та подання їх органам реєстрації актів цивільного стану за місцем виявлення такої дитини.

Реєстрація народження підкинутої, знайденої дитини, особу якої встановлено, проводиться за місцем проживання її батьків або одного з них, а якщо місце проживання батьків невідоме - за місцем її виявлення.

Рішення про реєстрацію народження підкинутої, знайденої дитини приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті ради за поданням служби у справах дітей протягом 15 днів після надходження повідомлення про таку дитину. В рішенні зазначається прізвище, ім'я, по батькові, які присвоюються дитині, прізвище, ім'я, по батькові її батьків, а якщо батьки дитини невідомі - прізвище, ім'я, по батькові чоловіка і жінки, яких органи реєстрації актів цивільного стану повинні записати батьками дитини.

У разі коли дата народження дитини невідома, служба у справах дітей подає органу охорони здоров'я клопотання про встановлення її віку.

Для реєстрації народження підкинутої, знайденої дитини служба у справах дітей подає відповідну заяву органу реєстрації актів цивільного стану.

Представнику служби у справах дітей, який подав заяву та документи для реєстрації народження дитини, видається свідоцтво про народження дитини та довідка із зазначенням статті [Сімейного кодексу України](#), на підставі якої до книги реєстрації народжень внесені відомості про батьків дитини. В подальшому ці документи зберігаються в особовій справі дитини за місцем її влаштування.

70. Реєстрація народження дитини, покинutoї в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, а також дитини, мати якої померла чи місце проживання матері встановити неможливо, проводиться органами реєстрації актів цивільного стану за місцем знаходження закладу, в якому народилась або залишена дитина, відповідно до пункту 69 цього Порядку.

Про реєстрацію народження дитини орган реєстрації актів цивільного стану письмово повідомляє службу у справах дітей.

71. Для розв'язання спору, що виник між батьками, щодо визначення імені, прізвища, по батькові дитини, один з батьків подає службі у справах дітей за місцем проживання дитини заяву, копію паспорта, довідку з місця реєстрації (проживання), копію свідоцтва про укладення або розірвання шлюбу (у разі наявності).

Служба у справах дітей з метою вивчення ситуації та підготовки висновку щодо визначення або зміни прізвища, імені та по батькові дитини проводить бесіду з матір'ю, батьком та дитиною, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може висловити свою думку.

Рішення органу опіки та піклування про розв'язання спору між батьками щодо визначення або зміни імені, прізвища, по батькові дитини приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської, районної у місті ради з урахуванням висновку служби у справах дітей.

72. Для розв'язання спору, що виник між батьками, щодо визначення місця проживання дитини, один з батьків подає службі у справах дітей за місцем проживання дитини заяву, копію паспорта, довідку з місця реєстрації (проживання), копію свідоцтва про укладення або розірвання шлюбу (у разі наявності), копію [свідоцтва про народження дитини](#), довідку з місця навчання, виховання дитини, довідку про сплату аліментів (у разі наявності).

Під час розв'язання спорів між батьками щодо визначення місця проживання дитини служба у справах дітей має захищати інтереси дитини з урахуванням рівних прав та обов'язків матері та батька щодо дитини.

Працівник служби у справах дітей за місцем проживання дитини проводить бесіду з батьками та відвідує їх за місцем проживання, про що складає акт за формою згідно з додатком 9.

У разі коли батьки дитини проживають у межах різних адміністративно-територіальних одиниць, той із батьків, який подав заяву про визначення місця проживання дитини з ним, звертається до служби у справах дітей за місцем свого проживання для здійснення обстеження його житлово-побутових умов та складення акта обстеження умов проживання згідно з

додатком 9. Зазначений акт передається заявником до служби у справах дітей за місцем проживання дитини, працівник якої проводить з ним бесіду.

(абзац третій пункту 72 замінено абзацами третім та четвертим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. № 624, у зв'язку з цим абзаци четвертий - сьомий вважати відповідно абзацами п'ятим - восьмим)

Під час вирішення питання щодо визначення місця проживання дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання батьківських обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, стан здоров'я дитини та інші обставини, що мають істотне значення.

Місце проживання дитини не може бути визначене з тим із батьків, який не має самостійного доходу, зловживає спиртними напоями або вживає наркотичні засоби, своєю поведінкою може зашкодити здоров'ю та розвитку дитини.

Якщо встановлено, що жоден з батьків не може створити дитині належних умов для виховання та розвитку, служба у справах дітей подає клопотання голові районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради про позбавлення таких батьків батьківських прав або відібрання дитини без позбавлення батьківських прав.

Після обстеження житлово-побутових умов, проведення бесіди з батьками та дитиною служба у справах дітей складає висновок про визначення місця проживання дитини і подає його органу опіки та піклування для прийняття відповідного рішення.

73. У разі виникнення спору між батьками щодо участі у вихованні дитини один з батьків, що проживає окремо від дитини, подає службі у справах дітей за місцем проживання дитини заяву, копію паспорта, довідку з місця реєстрації (проживання), копію свідоцтва про укладення або розірвання шлюбу (у разі наявності), копію [свідоцтва про народження дитини](#).

Працівник служби у справах дітей проводить бесіду з батьками, а у разі потреби, також з родичами дитини. До уваги береться ставлення батьків до виконання батьківських обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, стан здоров'я дитини та інші обставини, що мають істотне значення.

Після з'ясування обставин, що призвели до виникнення спору між батьками щодо участі у вихованні дитини, служба у справах дітей складає висновок.

Участь у вихованні дитини та у разі потреби порядок побачення з дитиною того з батьків, який проживає окремо від неї, встановлюються рішенням районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради з урахуванням висновку служби у справах дітей.

74. Під час розгляду судом спорів між батьками щодо виховання дитини районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради подає суду письмовий висновок про способи участі одного з батьків у вихованні дитини, місце та час їх спілкування, складений на підставі відомостей, одержаних службою у справах дітей в результаті проведення бесіди з батьками, дитиною, родичами, які беруть участь у її вихованні, обстеження умов проживання дитини, батьків, а також на підставі інших документів, які стосуються зазначеної справи.

Особливості провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, переміщеної з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції

75. У разі виявлення дитини, переміщеної з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції, яка залишилася без батьківського піклування, служба у справах дітей або виконавчий орган сільської, селищної ради здійснюють заходи, передбачені пунктами 4 - 6 цього Порядку.

76. Служба у справах дітей за місцем виявлення дитини, переміщеної з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції, протягом семи робочих днів після її виявлення вживає заходів до встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків або осіб, які їх замінюють, інших родичів, місця їх проживання (перебування).

У разі неможливості повернення дитини на виховання в сім'ю служба у справах дітей забезпечує підготовку документів для надання їй статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, відповідно до пунктів 13 - 25 цього Порядку.

У разі відсутності у дитини документів, що посвідчують її особу, служба у справах дітей звертається до територіального підрозділу ДМС для видачі тимчасового посвідчення, що підтверджує особу громадянина України.

При цьому служба у справах дітей за місцем виявлення дитини звертається до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної у м. Києві держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради із заявою про взяття дитини на облік як особи, що переміщується з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції.

Підстава для надання дитині статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, визначена у підпункті 11 пункту 24 цього Порядку, розповсюджується на дітей, переміщених з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції. Акт, що підтверджує зазначену підставу, підписується представниками служби у справах дітей, територіального підрозділу ДМС та органу Національної поліції за місцем виявлення дитини.

(абзац п'ятий пункту 76 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

Під час набуття дитиною статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, з підстави, визначеної у підпункті 11 пункту 24 цього Порядку, служба у справах дітей разом з органами Національної поліції, охорони здоров'я вживає заходів до встановлення особи дитини, місця її проживання, відомостей про батьків, інших родичів, місця їх проживання (перебування) не менш як протягом року після виявлення дитини для організації роботи з повернення дитини на виховання в сім'ю або підтвердження статусу дитини відповідно до підстав, передбачених у пункті 24 цього Порядку.

(абзац шостий пункту 76 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

77. Служба у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, переміщеної з тимчасово окупованої території або

району проведення антитерористичної операції, вносить відомості про таку дитину до книги обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які прибули з інших територій, з окремою позначкою.

(Порядок доповнено розділом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Додаток 1
до Порядку

ЖУРНАЛ
обліку повідомлень про дітей, які залишились без батьківського піклування

(найменування служби у справах дітей)

Розпочато _____ 200_ р. N

Закінчено _____ 200_ р. N

Порядковий номер	Дата, час надходження повідомлення, вид повідомлення (усне, письмове)	Від кого надійшло повідомлення (прізвище, ім'я, по батькові, адреса фізичної особи, найменування та місцезнаходження юридичної особи)	Стислий зміст повідомлення (відомості про дитину, місце знаходження дитини, обставини, за яких дитина залишилась без батьківського піклування)	Дата обстеження умов, у яких перебуває дитина	Результати перевірки повідомлення про дитину, яка залишилась без батьківського піклування	Вжиті заходи	Прип.
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 2

до Порядку

АКТ
про факт передачі дитини

_____ (прізвище, ім'я, по батькові дитини)

" ____ " _____ 200_ р.

" ____ " ГОД. " ____ " ХВ.

Адміністрація закладу, сім'я _____
в особі _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

у присутності _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада працівника служби у справах дітей)

передають дитину _____

(прізвище, ім'я, по батькові дитини, число, місяць, рік народження)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові батьків чи одного з них,

особи, що їх замінює, посадової особи, яка забирає дитину)

документ, що посвідчує особу _____ серія _____ номер _____
коли і ким виданий _____
на підставі _____

(дата, номер висновку служби у справах дітей про

доцільність повернення дитини в сім'ю, заклад)

Стан здоров'я дитини _____

(заповнюється лікарем закладу)

Перелік документів та речей, які передаються:

Керівник закладу,
особа, у якої проживає дитина
(потрібне підкреслити)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Посадова особа служби
у справах дітей

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Мати, батько дитини,
особа, що їх замінює,
посадова особа,
яким передано дитину

(потрібне підкреслити)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 3
до Порядку

КНИГА
первинного обліку дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

(найменування служби у справах дітей)

Розпочато _____ 200_ р. N

Закінчено _____ 200_ р. N

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові дитини	Дата і номер наказу про взяття дитини на облік	Дата взяття дитини на облік, обліковий номер дитини в єдиному електронному банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів	Дата і місце народження дитини	Місце перебування (проживання) дитини на час взяття її на облік	Хто здійснює догляд за дитиною на час взяття її на облік	Прізвище, ім'я, по батькові матері, батька дитини	І про (пер б
1	2	3	4	5	6	7	8	

Відомості про майно, що належить дитині на праві приватної власності	Заходи щодо збереження майна дитини	Відомості про призначення пенсії, державної допомоги (в тому числі при народженні дитини)	Форма влаштування, адреса дитини після її влаштування	Відомості про надання дитині статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування (коли і ким прийнято рішення). Відомості про зміну статусу дитини	Дата подання анкети дитини регіональному банку даних дітей, які підлягають усиновленню	Дата і підстава зняття дитини з обліку	Примітка
11	12	13	14	15	16	17	18

Додаток 4
до Порядку

ВИСНОВОК

про стан здоров'я, фізичний та розумовий розвиток дитини

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Дата і місце народження _____

Місце проживання (перебування) _____
(адреса)

Дані медичного обстеження

Невролог _____
(дата) (діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

Психіатр _____
(дата) (діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

Дерматовенеролог _____

(діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Хірург (ортопед) _____

(діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Онколог _____

(за показаннями) (діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Гематолог _____

(за показаннями) (діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

ЛОР _____

(діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Офтальмолог _____

(діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Педіатр _____

(діагноз, шифр згідно з МКХ-10)

(дата)

Вага і зріст дитини _____, _____
(кілограмів) (сантиметрів)

Остаточний висновок _____

_____ шифр

Керівник лікувально-профілактичного
закладу

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

МП

" ___ " _____ 20__ р.

(додаток 4 із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

ВИСНОВОК
про стан здоров'я заявника

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Дата і місце народження _____

Місце проживання _____
(адреса)

Дані медичного обстеження

Дерматовенеролог _____ (діагноз) _____ (дата)

Психіатр _____ (діагноз) _____ (дата)

Фтизіатр _____ (діагноз) _____ (дата)

Терапевт _____ (діагноз) _____ (дата)

Нарколог _____ (діагноз) _____ (дата)

Дані лабораторного дослідження

Реакція Вассермана _____
(дата, номер, результат)

ВІЛ-інфікованість _____
(дата, номер, результат)

Остаточний висновок _____

Керівник лікувально-профілактичного закладу _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

МП

" ___ " _____ 200_ р.

Додаток 6
до Порядку

ЖУРНАЛ ОБЛІКУ
потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів

Розпочато ____ 200_ р. N

Закінчено ____ 200_ р. N

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові, адреса, телефон	Дата звернення	Інформація про потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів					Рекомендації за результатами навчання
			дата народження	паспорт (серія, номер, дата видачі)	сімейний стан	наявність дітей	вік, стать дитини, яку бажають взяти на виховання	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Додаток 7
до Порядку

ОПИС МАЙНА
дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування

Опис майна складено ____ 200_ р.
посадовою особою _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові,

_____ посада, найменування служби)

в присутності представника виконавчого органу сільської, селищної ради _____

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

та громадян: _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Майно належить _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження (вік) дитини)

яка проживає _____

_____ (адреса на час, коли вона залишилась без батьківського піклування)

Майно, право власності на яке або право користування яким має дитина*

Найменування об'єкта рухомого чи нерухомого майна (загальна характеристика)	Місце розташування нерухомого або зберігання рухомого майна (адреса)	Документи, що підтверджують право власності на майно, місце його зберігання	Заходи щодо збереження рухомого чи нерухомого майна**
---	--	---	---

* Опису підлягають:

нерухоме майно (земельні ділянки, об'єкти, які розташовані на земельній ділянці та переміщення яких неможливе без їх знецінення і зміни їх призначення);

рухоме майно (авто-, вело- і мототранспорт, водний транспорт, меблі, електроприлади, побутова техніка, вироби із золота, срібла, інших коштовних металів, коштовного каміння, килими, картини, предмети антикваріату, цінні папери, грошові вклади, тварини, інші цінні речі).

** Зазначаються заходи, що вживаються для закріплення за дитиною майна, житла або його частки, призначення опікуна над майном.

Майно, щодо якого дитина виступає спадкоємцем

Найменування об'єкта рухомого чи нерухомого майна (загальна характеристика)	Місце розташування нерухомого або зберігання рухомого майна (адреса). У разі коли рухоме майно залишилося на зберіганні у фізичної	Прізвище, ім'я, по батькові спадкодавця	Примітка
---	---	---	----------

характеристика)	особи, зазначається її прізвище, ім'я, по батькові		
-----------------	---	--	--

Речі особистого вжитку*

Найменування речі	Кількість одиниць	Документ, що підтверджує місце зберігання речей, та відомості про особу, що відповідає за їх збереження	Примітка
-------------------	----------------------	---	----------

* До речей особистого вжитку належить одяг, іграшки, книги, музичні інструменти, спортивне обладнання, інші речі, призначені для розвитку, навчання та виховання дитини.

Посадова особа служби
у справах дітей

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Посадова особа сільської,
селищної ради

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Громадянин

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Громадянин

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 8
до Порядку

ОБЛІК

нерухомого майна дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Місцезнаходження нерухомого майна _____

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові дитини	Дата народження	Статус	Адреса дитини (зазначається також прізвище, ім'я, по батькові опікуна або найменування закладу, в якому перебуває дитина)	Наявність у дитини житла, що належить їй на праві власності або на праві користування	Документ, який підтверджує право власності житла або користування ним	Адреса, за якою знаходиться житло, що належить дитині. Стан утримання житла
1	2	3	4	5	6	7	8

Начальник
служби у справах дітей

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Додаток 9
до Порядку

АКТ обстеження умов проживання

Нами, _____ (прізвища, імена, по батькові, посада осіб,

_____ які проводили обстеження умов проживання)

на підставі _____ (заява громадян, доручення органу опіки та піклування тощо)

з метою _____ (підготовки висновків про можливість призначення опіки, піклування, створення прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу тощо)

проведено обстеження умов проживання:

_____ (область /місто/, район, село, вулиця, будинок, квартира)

Житло розміщене на _____ поверсі _____ поверхового будинку, складається з _____ кімнат:

Умови проживання _____

Для виховання та розвитку дитини створено такі умови: _____

За цією адресою проживають і мають постійне місце реєстрації:

_____ ;

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, родинний ступінь зв'язку)

_____ ;

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, родинний ступінь зв'язку)

_____ ;

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, родинний ступінь зв'язку)

Стосунки, традиції сім'ї _____

Результат бесіди і ставлення членів сім'ї до рішення прийняти на виховання дитину _____

Члени комісії:

_____ ;
(посада) (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ ;
(посада) (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ ;
(посада) (підпис) (прізвище та ініціали)

З актом ознайомлений(а): _____ / _____ / ;
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ / _____ / .
(підпис) (прізвище та ініціали)

(додаток 9 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

Додаток 10
до Порядку

АКТ
проведення оцінки рівня безпеки дитини

I. Особисті дані про дитину

Дитина _____ Стать: Ч Ж
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата народження _____ Статус _____
(дата) (місяць) (рік)

Адреса (місце) фактичного проживання/перебування _____

Тел. _____

Адреса місця реєстрації проживання/перебування _____

Тел. _____

Свідоцтво про народження/паспорт _____
(номер, ким і коли виданий / причини відсутності)

II. Дані про батьків або осіб, які їх замінюють

Дані	Мати	Особа, яка її замінює	Батько	Особа, яка його замінює
Прізвище, ім'я, по батькові				
Дата народження				
Місце роботи, посада				
Номер контактного телефону				
Адреса реєстрації місця проживання				
Адреса місця фактичного проживання				

Дані про інших близьких родичів _____

Фактично догляд за дитиною здійснює(ють) _____

Контактна особа від сім'ї _____ тел.: _____

III. Стан дитини на момент відвідування

1. Наявність фізичних та поведінкових ознак, що можуть свідчити про жорстоке поводження, насильство, у тому числі сексуальне		так ні
синці гематоми опіки порізи укуси подряпини	реакція дитини у вигляді страху, тривоги або огиди при контакті з дорослим судомна реакція всім тілом на підняту руку дитина навмисно завдає собі шкоди інше	
Місце травми (встановлюється у разі можливості огляду дитини)	голова обличчя вуха очі рот шия горло верхня частина спини живіт плечі грудна клітка верхня частина руки лікоть зап'ясток руки (пальці) стегно внутрішня частина стегна пальці на нозі п'ятка коліно стопа нижня частина ноги інше	
Джерела інформації: особисте спостереження висновки спеціаліста підтвердні документи інше		
_____ (пояснення дитини) _____ _____	_____ (пояснення батьків або осіб, які їх замінюють/ фактично здійснюють догляд за дитиною, _____ інших осіб)	
_____ (коментар спеціаліста) _____ _____		
2. Дитина раннього віку (0 - 3 роки) залишена на тривалий час без догляду батьків або на догляд малолітньої дитини (до 10 років) чи сторонніх осіб, які візуально перебувають у стані алкогольного сп'яніння, під дією психоактивних речовин (необхідне підкреслити)		так ні
Джерела інформації: особисте спостереження інше _____		

(коментар спеціаліста)

3. Дитина має візуальні ознаки дії речовин: алкогольних психоактивних інших

так
ні

Джерела інформації: особисте спостереження інше

(пояснення дитини)

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

4. Стан здоров'я дитини незадовільний

так
ні

висока температура (у разі можливості виміряти)
низька температура (у разі можливості виміряти)
блювота діарея скаржитья на гострий біль
втрата свідомості інше

Джерела інформації: особисте спостереження інше

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

5. Дитина має зовнішні ознаки недогляду та занедбаності

так
ні

вага, зріст значною мірою не відповідають віку дитини, пов'язані з недоглядом та занедбаністю
низький рівень гігієни дитина не ходить, не сидить, не розмовляє на рівні, необхідному для певного віку (виявлене підкреслити) у зв'язку з недоглядом та занедбаністю дитина виконує небезпечну домашню роботу інше

Джерела інформації: особисте спостереження інше

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

6. Дитина залучена до протиправної діяльності (на момент проведення оцінки рівня безпеки)

так
ні

жебраккування проституція експлуатація
споживання (поширення алкогольних чи психоактивних речовин)
інше

Джерела інформації: особисте спостереження повідомлення інших осіб інше

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

_____	_____
_____	_____
_____	_____

7. Дитина повідомляє про небезпеку та просить допомогти	так ні
---	-----------

Джерела інформації: особисте звернення дитини повідомлення інших осіб інше

(коментар спеціаліста)

8. Інша інформація

IV. Факти, що свідчать про нездатність батьків гарантувати безпеку дитині (дітям)

1. Батьки відсутні за місцем проживання (перебування) дитини на момент відвідування	так ні
---	-----------

(коментар спеціаліста)

2. Батьки мають візуальні ознаки дії речовин: алкогольних психоактивних батько мати	так ні
---	-----------

Джерела інформації: особисте спостереження інше

_____	_____
(пояснення батьків)	(коментар спеціаліста)
_____	_____
_____	_____

3. Батьки мають явні візуальні ознаки фізичного насильства батько мати	так ні
--	-----------

Джерела інформації: особисте спостереження інше

_____	_____
(пояснення батьків)	(коментар спеціаліста)
_____	_____
_____	_____

4. Небезпечна поведінка батьків батько мати	так ні
---	-----------

напади агресії бійки погрози спроби суїциду інше

Джерела інформації: особисте спостереження повідомлення інших осіб

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

V. Інші факти, що свідчать про небезпеку для дитини

1. У помешканні перебувають інші особи, ймовірно у стані алкогольного сп'яніння чи під дією психоактивних речовин

так
ні

Джерела інформації: особисте спостереження повідомлення інших осіб

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

2. Помешкання не пристосоване для проживання

так
ні

відсутнє тепло (у разі його необхідності) відсутні двері відсутні шибки у вікнах наявні щури, таргани, клопи, миші небезпека з боку тварин аварійне інше

(пояснення батьків)

(коментар спеціаліста)

3. Інша важлива інформація

VI. Результати проведення оцінки рівня безпеки дитини

1. Висновок щодо рівня безпеки дитини*

дуже небезпечно

небезпечно

ознаки небезпеки
відсутні

безпечно

Негайне відібрання дитини у батьків, осіб, які їх замінюють	Необхідність вжиття негайних дій у межах сім'ї, у тому числі проведення комплексної оцінки потреб дитини та її сім'ї	Необхідність проведення комплексної оцінки потреб дитини та її сім'ї	Відсутність необхідності у подальших діях
---	--	--	---

2. Інформація про негайно вжиті заходи для захисту дитини

Порядковий номер	Найменування заходу	Дата та час	Відповідальна особа	Результат

3. Інформація про роботу, яку необхідно провести для соціального захисту дитини у разі виявлення небезпеки

Відмітка про ознайомлення батьків або осіб, які їх замінюють, із результатами проведення оцінки рівня безпеки дитини та право оскаржити результати в установленому законодавством порядку:

Я, _____,
(прізвище та ініціали)
ознайомлений(а) з результатами проведення оцінки рівня безпеки дитини

(підпис)

Я, _____,
(прізвище та ініціали)
ознайомлений(а) з результатами проведення оцінки рівня безпеки дитини

(підпис)

Коментарі батьків або осіб, які їх замінюють: _____

Коментар спеціаліста: _____

* У квадраті потрібної граfi проставляється позначка "+".

Оцінку рівня безпеки дитини проведено ____ 20__ р. комісією у складі:

1.	_____	_____	_____
	(прізвище та ініціали
голови комісії, посада)	(підпис)	(номер контактного телефону)
2.	_____	_____	_____
	(прізвище та ініціали члена комісії,
посада)	(підпис)	(номер контактного телефону)
3.	_____	_____	_____
	(прізвище та ініціали члена комісії,
посада)	(підпис)	(номер контактного телефону)

(Порядок доповнено додатком 10 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

Додаток 11
до Порядку

АКТ
про виявлення дитини, переміщеної із тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції, яка залишилася без батьківського піклування

____ 20__ р. _____
(Місто, район)

Я, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові представника служби у справах дітей, посада)

у присутності особи, яка виявила дитину або повідомила про неї

(прізвище, ім'я, по батькові)

(адреса місця проживання (перебування), місце роботи, інші відомості)

разом із:
співробітником територіального підрозділу ДМС _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

представника територіального підрозділу ДМС, посада)

працівником органу Національної поліції _____

(прізвище, ім'я, по батькові,

спеціальне звання (за наявності) працівника Національної поліції, посада)

склали акт про те, що _____ 20__ р. виявлена дитина, яка залишилася без батьківського піклування:

прізвище, ім'я, по батькові, вік та стать дитини _____

(на підставі свідоцтва про народження дитини, іншого документа, який посвідчує особу

дитини, із слів дитини, інших осіб із зазначенням персональних даних (необхідне підкреслити)
перелік документів, які є у дитини (у разі наявності) _____

місце, час та обставини, за яких дитину виявлено _____

місце проживання (перебування) дитини на тимчасово окупованій території або в районі проведення антитерористичної операції _____

обставини, що спричинили переміщення з тимчасово окупованої території або району проведення антитерористичної операції _____

відомості про батьків дитини та причини невиконання ними обов'язків з виховання та утримання дитини:

мати _____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, місце проживання (перебування),

причини невиконання нею обов'язків з виховання та утримання дитини)

батько _____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, місце проживання (перебування),

причини невиконання ним обов'язків з виховання та утримання дитини)

Додаткова інформація, яка стала відома від дитини або інших осіб

Адреса фактичного місця проживання дитини, строк проживання

(прізвище, ім'я, по батькові особи, з якою проживає дитина,

адреса, номер контактного телефону, в разі, коли це заклад, - його найменування)

(прізвище та ініціали представника служби
у справах дітей)

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали представника
територіального підрозділу ДМС)

(посада)

(підпис)

(прізвище та ініціали, спеціальне звання
(за наявності) працівника Національної поліції)

(посада)

(підпис)

М. П. (печатка служби у справах дітей)

(Порядок доповнено додатком 11 згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624,
додаток 11 із змінами, внесеними згідно з постановою
Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 р. N 437)

Додаток 12
до Порядку

**НАПРАВЛЕННЯ (ПУТІВКА)
на влаштування дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського
піклування, до дитячого будинку або загальноосвітньої школи-інтернату для
дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування**

Корінець направлення (путівка) N _____ від _____	Обласна, Київська або Севастопольська міська, районна, районна у м. Києві та Севастополі держадміністрація, виконавчий орган міської, районної у місті ради
Прізвище та ініціали дитини _____ _____ _____	Служба у справах дітей
Куди направляється _____ _____	Направлення (путівка) N _____ від _____ 20__ р.
	Директору _____ (найменування інтернатного закладу)*

_____	Направляється _____ (прізвище, ім'я, по батькові дитини)
_____	Дата народження дитини _____
Підстава _____	у клас, дошкільну групу _____ (клас та найменування закладу, де попередньо
_____	_____
_____	навчалася (виховувалася) дитина)
Направлення (путівку)	Статус дитини _____
отримав	(дитина-сирота; дитина, позбавлена батьківського піклування;
_____	дитина, розлучена із сім'єю, відповідно до Закону України "Про біженців
_____	та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту")
(прізвище, ініціали,	Перебуває на первинному обліку служби у справах дітей в _____
_____	_____
посада,	До направлення (путівки) додаються документи: на _____ арк.
_____	Начальник служби у справах дітей _____
підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	(підпис)
_____	Погоджено:
_____	Начальник департаменту (управління, відділу)
_____	освіти і науки (молоді та спорту) _____
_____	(прізвище та ініціали)
_____	(підпис)

* Графа заповнюється виключно департаментом (управлінням, відділом) освіти і науки (молоді та спорту).

(Порядок доповнено додатком 12 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 24 вересня 2008 р. N 866

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ **про комісію з питань захисту прав дитини**

1. Комісія з питань захисту прав дитини (далі - комісія) є консультативно-дорадчим органом, що утворюється головою районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради.

2. Комісія у своїй діяльності керується Конституцією України, Сімейним і Цивільним кодексами України, Законами України "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про охорону дитинства", "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування", "Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей", "Про освіту", "Про соціальні послуги", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю", Конвенцією ООН про права дитини, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, а також положенням про неї, розробленим відповідно до цього Положення.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017)

3. Основним завданням комісії є сприяння забезпеченню реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток.

4. Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

1) розглядає та подає пропозиції до індивідуального плану соціального захисту дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, який складається за формою, затвердженою Мінсоцполітики, а також визначає перелік суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю (далі - суб'єкти соціальної роботи), що беруть участь у виконанні такого плану, контролює виконання його пунктів суб'єктами відповідно до їх компетенції;

(підпункт 1 пункту 4 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. N 415, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

2) розглядає питання, у тому числі спірні, які потребують колегіального вирішення, зокрема:

реєстрація народження дитини, батьки якої невідомі;

надання дозволу бабі, діду, іншим родичам дитини забрати її з пологового будинку або іншого закладу охорони здоров'я, якщо цього не зробили батьки дитини;

позбавлення та поновлення батьківських прав;

вирішення спорів між батьками щодо визначення або зміни прізвища та імені дитини;

вирішення спорів між батьками щодо визначення місця проживання дитини;

участь одного з батьків у вихованні дитини;

побачення з дитиною матері, батька, які позбавлені батьківських прав;

визначення форми влаштування дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування;

встановлення і припинення опіки, піклування;

утримання і виховання дітей у сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та виконання покладених на них обов'язків;

збереження майна, право власності на яке або право користування яким мають діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;

розгляд звернень дітей щодо неналежного виконання батьками, опікунами, піклувальниками обов'язків з виховання або щодо зловживання ними своїми правами;

інші питання, пов'язані із захистом прав дітей.

3) розглядає підготовлені суб'єктами соціальної роботи матеріали про стан сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі сім'ї, в якій існує ризик відібрання дитини чи дитина вже відібрана у батьків без позбавлення їх батьківських прав, сім'ї, діти з якої влаштовуються до навчального закладу на стаціонарне перебування за заявою батьків, та:

приймає рішення про взяття під соціальний супровід сімей, в яких порушуються права дитини (завершення або продовження у разі необхідності строку соціального супроводу);

направляє у разі потреби батьків, які неналежно виконують батьківські обов'язки, для проходження індивідуальних корекційних програм до суб'єктів соціальної роботи, які відповідно до компетенції розробляють та впроваджують такі програми.

(пункт 4 доповнено підпунктом 3 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, підпункт 3 пункту 4 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 р. N 624)

5. Комісія має право:

одержувати в установленому законодавством порядку необхідну для її діяльності інформацію від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій;

подавати пропозиції щодо вжиття заходів до посадових осіб у разі недотримання ними законодавства про захист прав дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

утворювати робочі групи, залучати до них представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій (за згодою) для підготовки пропозицій з питань, які розглядає комісія;

залучати до розв'язання актуальних проблем дітей благодійні, громадські організації, суб'єкти підприємницької діяльності (за згодою).

6. Комісію очолює голова районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради.

Голова комісії може мати заступника.

7. До складу комісії на громадських засадах входять керівники структурних підрозділів районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської, районної у місті ради, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, заступники керівників органів Національної поліції та Мін'юсту, а також працівник служби у справах дітей, який виконує обов'язки секретаря комісії.

(пункт 7 із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. N 1017, від 13.07.2016 р. N 437)

8. Основною організаційною формою діяльності комісії є її засідання, які проводяться у разі потреби, але не рідше ніж один раз на місяць.

Засідання комісії є правоможним, якщо на ньому присутні не менш як дві третини загальної кількості її членів.

До участі у засіданнях комісії можуть запрошуватися представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які беруть безпосередню участь у вирішенні долі конкретної дитини, з правом дорадчого голосу.

9. Комісія у межах своєї компетенції приймає рішення, організовує їх виконання.

10. Рішення комісії приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії.

11. Окрема думка члена комісії, який голосував проти прийняття рішення, викладається в письмовій формі і додається до рішення комісії.

12. Голова, його заступник, секретар та члени комісії беруть участь у її роботі на громадських засадах.

13. Організаційне забезпечення діяльності комісії здійснюється відповідною службою у справах дітей.